

Kultur Gävleborgs årsredovisning 2020

Uppföljning av uppdragsöverenskommelse 2020

Om Kultur Gävleborg

Kultur Gävleborgs övergripande uppdrag inom scenkonst/dans och musik, kulturarv och kulturmiljö, film, crossmedia, bild- och formkonst och slöjd, regional biblioteks- och läsfrämjande verksamhet samt litteratur beskrivs i bilagan 1 till den regionala kulturplanen.

Utvecklingsområden

1) Kreativitet genom stöd till det professionella konst- och kulturlivet

Detta utvecklingsområde innebär att Kultur Gävleborg arbetar med följande:

- Mötesplatser
- Kompetenshöjande insatser och mentorskap
- Kulturskapares ekonomiska villkor, ekonomiskt stöd och konstnärlig residensverksamhet

Kultur Gävleborg arbetar löpande med att arrangera särskilda dialoger per kultur- och konstområde, med både professionella kulturskapare och ideella samt offentliga aktörer, för erfarenhetsutbyte och kunskapshöjande insatser.

- Forum Musik har genomförts innan pandemin bröt ut, Forum Konst genomfördes digitalt, Dansdialog har genomförts mm. Löpande dialoger med kommunernas och institutionernas biblioteks- och kulturchefer samt Runda bordssamtal med kommunernas samordnare för barn och unga. Fortbildningar för bibliotekspersonal inom bl a arrangörskap av filmvisningar.

Under 2020 genomförs särskilda insatser för att sprida kunskap till kulturskapare om vilka stöd, stipendier och bidrag som finns nationellt och internationellt.

- Verksamheten har vidareförmedlat och informerat om de krisstöd som gått att söka under pandemin. Egna utlysningar har kommunicerats. En planerad satsning med kunskapshöjande verksamhet för kulturskapare har flyttats till 2021.

Kultur Gävleborg fördelar stöd och bidrag till projekt och arrangemang inom konst och kultur som bland annat är utvecklande för länets konst- och kulturliv, bidrar till metodutveckling, skapar mötesplatser och är av regionalt intresse. Under 2020 vidareutvecklas satsningen på CrowdCulture, en nätbaserad finansieringsmodell med en kombination av privata medel och offentliga medel.

- Informationsspridning har skett samt fördelning av stöd och bidrag enligt gällande regler. Under 2020 gjordes också två särskilda utlysningar till kulturskapare, totalt 69 stycken, samt en särskild utlysning till arrangerande föreningar pga pandemin. Evenemangstid för skolvisningar har köpts av biograferna i länet.

Kultur Gävleborg medverkar i en gemensam dialogprocess för att identifiera vilka möjligheter och förutsättningar kulturaktörer med regionalt uppdrag har att driva konstnärlig residensverksamhet, samt bedriver inom egen verksamhet. Det internationella residensstipendiet för Världsarvet Hälsingegårdar ska bli årligen återkommande och under 2020 ska en stipendiat utses för andra gången.

- Världsarvsstipendiet blir årligen återkommande enligt politiskt beslut. En förstudie har genomförts gällande residensmodeller.

Kultur Gävleborg vidareutvecklar mentorskapsprogram och talangutveckling för unga kulturskapare. Satsningen bygger på coaching och idéutveckling med syfte att stärka strukturer.

- Under 2020 har det bedrivits verksamhet i Gävleborgs ungdoms Big Band (GUBB) och Gävleborgs ungdoms Folkband (GUF) samt stöd i utveckling av Gävleborgs ungdomssymfoniorkester (GUSO).
- Sommarans- ett sommarjobb för ungdomar att tillsammans med professionell koreograf få utvecklas inom dansområdet. Den mesta verksamheten har varit i digital form. Inom filmområdet har talangutveckling pågått. En utredning har genomförts inom litteraturområdet med syfte att identifiera och erbjuda coaching till skrivande ungdomar.

Kultur Gävleborg följer MU-avtalet (ramavtalet för konstnärers ersättning för medverkan vid utställningar) och sprider kunskap och information om avtalet till aktörer i länet.

- Verksamheten har följt och även informerat om MU-avtalet

För att stärka den regionala infrastrukturen kring slöjd samverkar Kultur Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg kring en seminarier serie för yrkesverksamma slöjdare samt undersöker möjligheter för att driva ett utvecklingsprojekt med fokus på utställningskoncept, programverksamhet och försäljningsmöjligheter.

- ”Slöjdkraft” - Seminarier har genomförts under 2020 och viss verksamhet ställdes in.

Kultur Gävleborg genomför regionala *music camps* och uttagningar samt ansvarar för *Imagine* riksfinal - en mötesplats med nätverksbygge, coaching och tävling för unga musiker.

- *Imagine* riksfinal ställdes in på grund av pandemin, *Music camps* mm har bedrivits men mest på distans

2) Tillgång till konst och kultur

Detta utvecklingsområde innebär att Kultur Gävleborg arbetar med följande:

- Barn och unga, kulturplanens prioriterade målgrupp
- Brett kulturutbud genom samverkan
- Tillgång till kultur och konst i hela länet
- Kultimera, samlingsnamn för regional kulturgaranti för förskoleklass och grundskola

Kultur Gävleborg ska fördjupa barnrättsarbetet inför en lagstiftning om FN:s konvention om barnets rättigheter under år 2020. Kultur Gävleborg tar initiativ till en gemensam utbildningsdag för aktörer inom kultursamverkansmodellen.

- Utbildning inom biblioteksverksamheten pågår, för aktörerna inom kultursamverkansmodellen har det inte genomförts ännu

Kultur Gävleborg driver och utforskar modeller för verksamhetsutveckling kopplat till FN:s konvention om barnets rättigheter.

- Medverkat i framtagandet av metoden *Löpa Linan ut*, en strategisk modell för implementering i biblioteksverksamhet

Kultur Gävleborg ska vidareutveckla hållbara metoder för samordning av arbetet med barn och unga, både internt och i samarbete med andra aktörer. Exempelvis den regionala samverkansgruppen för barnkultur och *Kultimera*.

- Arbetet har bedrivits med möten där alla kulturaktörer i kultursamverkansmodellen har deltagit, utbudsdagar har genomförts två ggr (under våren för första gången med konstområden som tidigare inte varit med). Rundabordssamtal har genomförts med kommunerna.

Kultur Gävleborg medverkar fortsatt i en dialog med fokus på konst och kultur i gymnasieskolan tillsammans med andra kulturaktörer med varaktigt regionalt uppdrag. Ambitionen är en flerårig dialog mellan olika kulturområden som tar fasta på gymnasieskolans förutsättningar och behov för att utveckla våra verksamheters relation till gymnasieungdomar och deras frågor samt att möjliggöra deras eget skapande. Folkteatern Gävleborg ansvarar för samordningen i dialogen.

- Dialogen har inte genomförts pga av pandemiåret

Kultur Gävleborgs musik- och dansverksamhet erbjuder professionella föreställningar i hela länet och strävar efter att hitta samarbeten med nya arrangörer och platser i länet.

- Professionella föreställningar har erbjudits såväl till barn och unga som till arrangerande föreningar i länet. Mycket har ställts in, flyttats fram eller ställts om men verksamheten har också hittat nya sammanhang genom streaming, utomhusföreställningar vid förskolor och äldreboenden mm

Kultur Gävleborg ser över möjligheten att, kostnadsneutralt, erbjuda ett professionellt utbud till kommunernas äldreomsorg.

- Utomhusföreställningar har erbjudits och genomförts vid äldreboenden och varit mycket uppskattat. Erbjudande om att ta del av inspelad musiksoppa har skickats till äldreboenden.

Kultur Gävleborg ska vidareutveckla samverkan med länets kulturskolor.

- Pga pandemiåret har arbetet avstannat

Kultur Gävleborg är projektägare för pilotomgången av *Kultimera* och driver arbetet genom att:

- driva utvecklingsarbetet och vara sammankallande i arbetsgruppen
Har genomförts
- samordna, hålla utbud, information och kontaktuppgifter uppdaterade på den digitala plattformen för regionalt utbud för barn

och unga som tas fram under ledning av Kultur Gävleborg (www.kultimera.se) **Har genomförts**

- tillsammans med de andra kulturaktörerna med regionalt uppdrag utarbeta en ny form och innehåll för en gemensam, breddad utbudspresentation. **Har genomförts**

Arbetet med att tillgängliggöra Världsarvet Hälsingegårdar genom digitalisering och VR (Virtual Reality) fortsätter under 2020, bland annat genom en förstudie i samverkan med regionala och internationella samarbetspartners för att gemensamt söka Kreativa Europa-medel.

- **Fler rum i världsarvsgården Bortom Åa har filmats och tillgängliggjorts. Ytterligare fyra av världsarvsgårdarna har 360-filmats vilket kommer att visas på besökscentren till sommaren 2021. En ansökan till Kreativa Europas ”*Bridging culture and audiovisual content through digital*” har skickats in tillsammans med Hamar i Norge och världsarvet Casa Battló´ i Barcelona. Projektet beviljades inte dock medel denna gång, men samarbetet fortsätter.**

Kultur Gävleborg ska under 2020 vidareutveckla samarbetet med länets folkbibliotek (HelGe-biblioteken) och filmaktörer kring den filmstreamingtjänst som tillgängliggör ett brett utbud av kvalitetsfilm i hela länet.

- **Film har kunnat lånas via bibliotekskortet och Cineasterna och en folder om att samtala om film har tagits fram. Restriktioner för pandemin har gjort att delar i projektet har förskjutits till 2021.**

3) Öppenhet och demokrati

Detta utvecklingsområde innebär att Kultur Gävleborg arbetar med följande:

- Samråd, inflytande och transparens
- Mångfald och likabehandling
- Nationella minoriteter och minoritetsspråk
- Bildning och yttrandefrihet
- Interkulturell dialog

Kultur Gävleborg planerar att lansera en poddserie som handlar om Region Gävleborgs kulturverksamhet. Podden kan vara en kanal för att dokumentera särskilda satsningar, konferenser med mera.

- Kultur Gävleborg har lanserat och släppt poddavsnitt på flera olika teman under 2020, bl.a Nationella minoriteternas kultur, utifrån projektet Falnande språk, de särskilda utlysningarna till kulturskapare som genomförts mm.

Kultur Gävleborg ska utveckla och sprida metoder samt arbetssätt för förbättrad inkludering och mångfald.

- Många planerade dialoger har fått ställas in och flyttas fram. Kulturutbud med fokus på nationella minoriteternas kultur och språk har lyfts fram i kommunikationen och ett språkpaket för små barn har tagits fram på samtliga nationella minoritetsspråk.

Kultur Gävleborg söker ständigt nya arrangörer, platser och sammanhang för att skapa möjligheter för fler (såväl ovana som vana) att ta del av kultur.

- Nya arrangörer och sammanhang har hittats under pandemitiden samt olika digitala lösningar. Mycket av den ordinarie verksamheten har minskat.

Kultur Gävleborg planerar att under våren 2020 genomföra en regional konferens på temat digital delaktighet och demokrati i samverkan med pensionärsrörelsen och kommunala, regionala och nationella aktörer.

- Konferensen skulle ha ägt rum precis när pandemin bröt ut och var därför tvungen att ställas in.

Kultur Gävleborg följer Region Gävleborgs likabehandlingspolicy.

- Ja

Kultur Gävleborg tar initiativ till ett lärande inom den regionala barnkulturgruppen om behov och förutsättningar för barn och unga med funktionsvariationer att kunna ta del av och utöva kultur.

- **Kunskapsdagar inom Kultur och hälsa har genomförts tillsammans med projektet Scen.se om barn och unga med svåra neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och tillgång till kultur.**

Kultur Gävleborg stödjer och genomför särskilda insatser och projekt för att motverka strukturell obalans och nå ökad jämlikhet och jämställdhet. Ett aktivt arbete görs för att eftersträva en jämn könsfördelning inom scenkonstutbudet samt efter jämställdhet och jämlikhet bland produktioner och beviljade projektansökningar.

- **Kultur Gävleborg har arbetat utifrån jämställd bokning mm men färre projekt och arrangemang har kunnat genomföras. En arbetsgrupp för barnrätt har tagit fram en checklista för att främja arbetet med barn och unga samt genomfört en workshop.**

Kultur Gävleborg handlingsplan för ökad tillgänglighet följs upp och uppdateras årligen.

- **Handlingsplanen har följts upp och setts över**

Kultur Gävleborgs kommunikation ska vara målgruppsanpassad för att främja ett vidgat och mer tillgängligt deltagande, till exempel genom klarspråk och bildtolkning.

- **Arbete har pågått med klarspråk och bildtolkning samt transkribering**

Kultur Gävleborg är en RFSL (Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners och queeras rättigheter) hbtq-certifierad verksamhet sedan 2016. Avdelningen följer hbtq-handlingsplanen som togs fram under omcertifieringen 2019.

- **Ja tillsammans har avdelningen sett och samtalat om film, hissat Pride-flaggan och lagt till HBTQ-blomman i mailsignaturer, tipsat om böcker mm.**

Kultur Gävleborg verkar för ett ökat lärande om samband mellan kultur och hälsa. Flera insatser planeras under 2020 för att kunskapshöja inom området kultur och hälsa med syftet att stärka fler aktörer inom såväl kultur och ideella idéburna sektorn som andra samhällsaktörer att bedriva verksamhet

med inspiration i forskningsresultat på området kultur och hälsa. Arbetet sker i nära samarbete med avdelningen Hållbarhet och Folkhälsa inom Region Gävleborg.

- Kultur Gävleborg har haft dialogtillfällen med kolleger inom Hållbarhet och Folkhälsa samt genomfört kunskapsdagar inom Kultur och hälsa.
- Världsarvet Hälsingegårdar har inlett ett samarbete med University of Edinburg i deras project ”Prescribe Culture”. Projektet riktar sig till främst studenter world wide som i coronatider drabbats av psykisk ohälsa efter hemmasittande.

Kultur Gävleborg erbjuder fortbildning inom tillgänglighetsområdet för arrangörer i länet i samverkan med kulturaktörer med regionalt uppdrag och kommuner.

- Kunskapsdagar tillsammans med projektet Scen.se har genomförts. Dialoger med arrangerande föreningar har genomförts.

Kultur Gävleborgs webbplats är tillgänglighetsanpassad enligt standard WCAG 2.1.

- Ansvaret finns centralt i organisationen.

Kultur Gävleborg ska medverka till att etablera ett regionalt forum för tillgänglighetsfrågor med koppling till kulturområdet. Ambitionen är att utbyta synpunkter och erfarenheter, genomföra kompetenshöjande insatser, samt följa upp regionala satsningar inom tillgänglighetsområdet.

- Kulturfrågorna ska ta plats i befintligt forum för tillgänglighetsfrågor med dialog årligen. Under 2020 har detta inte genomförts.

Kultur Gävleborg kommer att vidareutveckla sitt arbete kopplat till Sveriges nationella minoriteter, omvärldsbevaka samt sprida kunskap. Kultur Gävleborgs kulturstrateg ska aktivt delta i kommande nationell referensgrupp som Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget har skapat. En handlingsplan ska tas fram och ett särskilt samråd ska arrangeras med representanter från de nationella minoriteterna, i samarbete med Länsstyrelsen Gävleborg och länets kommuner.

- Region Gävleborg har tagit fram en handlingsplan, en person har deltagit i olika sammanhang där frågorna diskuteras och flera arrangemang har lyfts fram under 2020.

Kultur Gävleborg arbetar aktivt i Region Gävleborgs tjänsteberedning för finskt förvaltningsområde där insatser för samtliga nationella minoriteter samlas. Kultur Gävleborg verkar för ett fortsatt lärande inom området.

- **Kultur Gävleborg har ingått i samarbeten kring frågorna under 2020 och även tagit fram språkpaket för de minsta på samtliga minoritetsspråk.**

Kulturaktörer med regionalt uppdrag (inklusive Kultur Gävleborg) informerar Region Gävleborg varje kvartal om vilka kulturarrangemang kopplade till Sveriges nationella minoriteter som är planerade. Region Gävleborg formger och publicerar på www.regiongavleborg.se/minoritet/aktuellt ett samlat digitalt program inom ramen för kultursamverkansmodellen för att synliggöra hela utbudet.

- **Kulturarrangemang har lyfts fram såväl i poddformat som på webben under 2020.**

4) Hållbar attraktivitet

Detta utvecklingsområde innebär att Kultur Gävleborg arbetar med följande:

- Utbildning och forskning
- Miljöperspektiv
- Kulturella och kreativa näringar
- Interregionalt, nationellt och internationellt perspektiv

Kultur Gävleborg har en medarbetare (verksamhetsutvecklare inom crossmedia) som bedriver forskningsprojektet *Dramaturgi för deltagande praktiker* inom ramen för sin anställning med stöd från Centrum för forskning och utveckling inom Gävleborg. Kultur Gävleborg sprider kunskap om den påbörjade forskningsstudien kring *Musik i periferin*.

- **Forskning har bedrivits inom Dramaturgi för deltagande praktiker. Forskningsstudien kring Musik i periferin har avbrutits då medarbetaren har slutat.**

Kultur Gävleborg ska delta i och genomföra forskningsstudier inom relevanta områden i samverkan med andra aktörer (regioner, myndigheter osv). Under 2020 sker fördjupningar bland annat inom arbetet med *Läs på recept* (logopedi) och *Bokstart Gävleborg - små barns språkutveckling* (bibliotek, förskola och barnhälsovård).

- **Projekten har pågått i nära samarbete med logopedi, forskning, barnhälsovård och förskola.**

Kultur Gävleborg är en del av Region Gävleborgs miljöcertifiering enligt ISO 14001 och har ett ledningssystem uppbyggt utifrån dessa krav.

- **Ja**

Kultur Gävleborg använder Region Gävleborgs checklista för hållbara och tillgängliga konferenser, event och arrangemang.

- **Checklistan används men under 2020 har många konferenser, event och arrangemang ställts in.**

Kultur Gävleborg ingår i samverkan mellan näringsliv, universitet/högskola, civilsamhälle, de professionella kulturskaparna samt offentlig sektor. Inom förvaltningen finns avdelningen Arbetsmarknad och kompetens med vilken Kultur Gävleborg har ett löpande utbyte.

- **Pågående dialoger med Regional utvecklingsförvaltning kring Kulturella kreativa näringar mm**

Kultur Gävleborg ska samverka interregionalt, nationellt och internationellt inom verksamhetsområden och på strategisk nivå, dels genom att ingå i nätverk och projektgrupper, dels genom att sprida och dela kunskap och erfarenheter på relevanta mötesplatser och konferenser.

- **Utifrån specialistkompetenser har personalen ingått i olika nätverk.**

Under 2020 planerar Kultur Gävleborg, i partnerskap med andra aktörer, att söka projektmedel för att utveckla ett internationellt nätverk mellan världsarvsaktörer med fokus på VR, teknik och berättande.

- **En ansökan till Kreativa Europas ”*Bridging culture and audiovisual content through digital*” har skickats in tillsammans med Hamar i Norge och världsarvet Casa Battló´ i Barcelona. Projektet beviljades dock inte medel denna gång, men samarbetet fortsätter. Partnerskapet siktar på en ny ansökan till Kreativa Europa vid nästa utlysning 2021 och har dessutom tillsammans med fyra andra världsarv; Jelling i Danmark, Röros i Norge, Kvarnen i Finland och Thinvellir på Island tagit initiativ och ansökt till ett 3-årigt nätverksarbete för Nordiska världsarv som arbetar med VR.**

Särskilda insatser inom scenkonst - teater, dans och musik

Kultur Gävleborg beaktar utifrån den regionala kulturplanens utvecklingsområden särskilt att:

- använda digitaliseringens möjligheter för ökad tillgänglighet
- utforska digital gestaltning
- initiera gemensamma mötesplatser för länets aktörer
- stärka professionella scenkonstnärer och arrangörsleden genom kompetenshöjande insatser
- skapa konstöverskridande samproduktioner och konstnärlig residensverksamhet
- stärka barns och ungas medinflytande och möjligheter att själva utöva och/eller arrangera
- erbjuda ett professionellt utbud av nationella och internationella föreställningar
- erbjuda ett brett och varierat utbud, särskilt ur ett interkulturellt perspektiv
- stärka infrastrukturen inom dansområdet

Under 2020 gör Gävle Symfoniorkester och Kultur Gävleborg ett gemensamt undersökande av ett möjligt länstäckande nätverk som kan erbjuda möjlighet för samordning av samtliga aktörer inom musik, såväl amatörer som professionella, utövare som arrangörer. Nätverket kan erbjuda en mötesplats för dessa aktörer, kompetenshöjande insatser, praktiskt stöd och samordning i olika frågor.

Kultur Gävleborg och Riksteatern Gävleborg har dialog kring dansutbudet samt kompetens- och verksamhetsutveckling inom dans.

- **Dialog kring dansutbud och utveckling har regelbundet förts mellan organisationerna**

Kultur Gävleborg sammankallar till avstämningar kring långsiktig planering av större arrangemang inom scenkonstområdet och söker samarbete med Gävle Symfoniorkester och Folkteatern Gävleborg för att identifiera gemensamma beröringspunkter och projekt.

- **Avstämning har inte skett pga pandemin, däremot ett samarbete i ett eventuellt större gemensamt projekt.**

Kultur Gävleborg ska ha ett återkommande samarbete och dialog med Gävle Symfoniorkester för att tillsammans erbjuda en bredd av konserter med professionella artister i hela länet.

- Dialog har förts mellan producenterna men under pandemin har få arrangemang genomförts

Under 2020 är Kultur Gävleborg värdar för den nationella finalen av *Imagine*, ett ungdomsarrangemang inom musikverksamheten.

- Den nationella finalen av *Imagine* fick ställas in.

Musikverksamheten ingår i ett pilotförsök med nationella turnéstrukturer, *På turné* tillsammans med andra län.

- Producenterna har ingått i arbetsgrupper/projektgrupper men *På turné* har pausats lite pga pandemin

Under 2020 undersöker musikverksamheten metoder för insatser som har koppling till musik som näring.

- Dialoger har pågått med avdelningen för regional utveckling kring kulturella kreativa näringar

Musikverksamheten bjuder in till *Forum Musik* med dialoger och möten mellan arrangörer, professionella och offentlig sektor under våren

- Arrangemanget/mötesplatsen *Forum Musik* genomfördes på Bollnäs Folkhögskola i februari tillsammans med flera riksorganisationer inom musik, arrangörsföreningar m.fl.

Kultur Gävleborg undersöker möjligheten att samutnyttja digital arena tillsammans med andra länsmusikorganisationer.

- Dialog pågår med övriga län.

Under 2020 undersöks möjligheten att tillsammans med Gävle Jazzklubb och Gävle kommun ta värdskapet för *Jazzrikstan 2021*

- Region Gävleborg stöttade aktivt detta men *Jazzrikstan 2021* förläggs inte till Gävle.

Kultur Gävleborg ska vidareutveckla dansutbud och verksamhet för barn och unga. Dessa satsningar gäller bland annat *Skapa dans*, koreografiska workshops och lägerverksamhet, streetkulturen samt professionella dansföreställningar i länets förskolor, skolor och gymnasier.

- Utbud för barn och unga har tagits fram och förmedlats i den mån det gått. Danssamarjobbet kunde genomföras fysiskt medan andra aktiviteter blev digitala.

Kultur Gävleborgs verksamhetsutvecklare inom dans kommer att fortsätta sitt arbete med residensverksamhet.

- Ett större dansresidens har genomförts tillsammans med DansPlats Skog.

Kultur Gävleborgs verksamhetsutvecklare inom dans arbetar kontinuerligt med att stärka dansnätverken genom nätverksträffar och fortbildningsinsatser samt verkar för spridning av föreställningar från Dansnät Sverige till hela länet.

- Samarbete och dialog med Gävle Teater och flera kommuner har genomförts.

Kultur Gävleborg och Riksteatern Gävleborg ska fortsätta vidareutveckla sitt publikarbete genom att erbjuda dansbussar från hela länet inför professionella dansföreställningar i länet, i samarbete med dans- och kulturskolor samt de lokala teaterföreningarna.

- Inga dansbussar har erbjudits under 2020

Kultur Gävleborg stöttar under 2020 metodutveckling för dans och funktionsvariationer, dans för Parkinson samt dans för äldre, med inspirationsdagar för personal som arbetar inom omsorg och vård.

- Verksamhetsutvecklare för dans har funnits med i workshop kring dans och psykisk ohälsa. Ett material finns framtaget för dans för Parkinson samt dans för äldre.

Särskilda insatser inom kulturarv och kulturmiljö

Kultur Gävleborg beaktar utifrån den regionala kulturplanens utvecklingsområden särskilt att:

- bidra till att skapa mötesplatser mellan länets kulturarvsaktörer, arrangörsled och besöksnäring
- undersöka och ompröva rådande kulturarvsberättelser i samverkan med forskare och professionella kulturskapare
- vidareutveckla synliggörandet av de nationella minoriteternas kulturarv
- samverka med länets berörda aktörer kring gemensamma satsningar
- stödja insatser som förenar bevarande och nyttjande för hållbar utveckling av kulturarv
- verka för att länets kulturmiljöer tas tillvara i samhällsutvecklingen som en källa till kunskap och upplevelser för alla
- tillgängliggöra kulturarv och kulturmiljö för barn och unga bland annat genom att
- stimulera interkulturell dialog

Kultur Gävleborgs uppdrag inom Världsarvet Hälsingegårdar består av ansvar för kommunikation av världsarvet samt strategiskt utvecklingsarbete kopplat till kommunikation, information, samverkan och kunskaps spridning. Kultur Gävleborg ska främja och stödja lokala och regionala processer och aktörer inom arbetet med Världsarvet Hälsingegårdar, samt ingå i nationella och internationella nätverk.

- Världsarvet Hälsingegårdars förvaltningsplan blev klar och Kultur Gävleborg följer sitt ansvar i denna. Informationsmaterial har tagits fram, webbplatsen har utvecklats och verksamhetsansvarig har ingått i olika nätverk.
- I samarbete med University of Edinburgh har digitala Prescribe Culture sessions genomförts. Samarbetet fortsätter.
- Världsarvsstipendiet utlystes för andra året i rad och kunde genomföras trots coronapandemin.
- Världsarvsvykortet 2020 hade temat ”Måleri” och engagerade många klasser i hela regionen. Viksjöfors skola vann årets tävling. Bidragen visades i en utställning på Läns museet i Gävle under sommaren.

Under 2020 arrangerar Kultur Gävleborg andra upplagan av en kunskapsdag om Världsarvet Hälsingegårdar, i samverkan med regionala kulturaktörer och berörda aktörer. Syftet med dagen är att skapa en mötesplats för nätverksbyggande, kompetenshöjande insatser och ökad samverkan.

- Kunskapsdagen ställdes in på grund av pandemin med covid-19 och kommer att genomföras 2021 (digitalt)

Projektet *Kulturarvet - nyckeln till framtiden* förlängs till sommaren 2020. Under 2020 ska Kultur Gävleborg ta till vara kunskaperna från projektet och omsätta erfarenheterna till utveckling av bland annat Världsarvet Hälsingegårdar.

- Projektet bedrevs första halvåret och har sedan avslutats. Projektet bedrevs under totalt 3,5 år med 1:1-medel.

Under 2020 planerar Kultur Gävleborg att, i partnerskap med andra regionala och internationella aktörer, söka europeiska projektmedel för att utveckla ett internationellt nätverk mellan världsarvsaktörer med fokus på VR, berättande och teknik.

- En ansökan till Kreativa Europas ”*Bridging culture and audiovisual content through digital*” har skickats in tillsammans med Hamar i Norge och Barcelona. Projektet beviljades dock inte medel denna gång.

Särskilda insatser inom film

Kultur Gävleborg beaktar utifrån den regionala kulturplanens utvecklingsområden särskilt att:

- öka möjligheten för barn och unga att uppleva och skapa med rörliga bilder
- skapa mötesplatser för länets berörda aktörer för erfarenhetsutbyte och kompetenshöjande insatser kring utveckling, fortbildning och tillgänglighet inom filmpedagogik, filmproduktion och visning.
- främja visning och spridning av film och rörlig bild i samverkan med länets berörda aktörer, bland annat inom digitalisering och nya visningsfönster.
- stödja unga filmare genom talangutvecklingsinsatser och beakta möjligheten att genomföra interregionala satsningar
- För att stötta särskild drabbade biografägare under pandemin genomfördes en insats där Kultur Gävleborg köpte visningstid av ett antal visningsaktörer i länet, som kan nyttjas under hösten 2020 och hela 2021 av kommunal verksamhet (exempelvis höstlovsbio, uppstart/test av skolbio osv) i den kommunen där biografen finns.

Kultur Gävleborg ska stödja kommunernas arbete med *Skolbio* och andra filmpedagogiska initiativ och projekt samt arrangera regionala filmfestivalen *Exit Filmfestival* där även nationella filmtävlingen *Noomaraton* ingår. Kultur Gävleborg ska även stödja arbetet med barn och ungas möjligheter att uttrycka sig konstnärligt och kreativt med rörlig bild.

- Exit filmfestival, Novemberfestivalen och Noomaraton genomfördes digitalt med representation från länet. Bistått kommuner som velat söka medel eller bedriva skol-bio. En folder om att samtala om film har tagits fram.
- Bistått kommuner som velat söka medel för filmkulturell verksamhet för barn och unga hos SFI, och som velat ha hjälp med utbud till skolbio, men en del skolbioverksamhet på kommunal nivå fick ställas in pga pandemin. En helt ny lärarhandledning om skolbiobesök är påbörjat, i samarbete med Filmregionerna, och planeras färdigställas under 2021.

Kultur Gävleborg ska verka för att sprida kunskap om MIK (medie- och informationskunnighet) i länet samt fortbilda och utveckla länets aktörer, så som bibliotekarier och pedagoger, i frågan.

- Den planerade MIK-dagen sköts fram ett år. Kultur Gävleborg har också deltagit och varit rådgivande kring projektet *Kamerans ABC*.

Inom ramen för projektet *Film på bibliotek* ska Kultur Gävleborg stödja HelGe-bibliotekens utvecklingsarbete kring den filmstreamingtjänst som implementerades under 2019 och erbjuder möjlighet till att se och visa kvalitetsfilm i hela länet.

- Har genomförts samt förlängts till 2021 pga pandemin med covid-19. Film kan lånas via bibliotekskortet. Workshops genomförs för folkbiblioteken och filmföreningar, Folkbiblioteken har fått stöd i att köpa in visningsteknik. En folder om att samtala om film med barn har tagits fram, och viss visningsarrangerande verksamhet genomfördes på folkbiblioteken.

Kultur Gävleborg ska bedriva ett gemensamt utvecklingsarbete inom det interregionala videokonstsamarbetet *VideoGUD* (Gävleborg, Uppsala och Dalarna) som har funnits sedan 2006.

- Har påbörjats och förlängts till 2021 p g a pandemin med covid -19
- Utvärdering av verksamheten pågår.

Kultur Gävleborg samarbetar interregionalt inom ett flertal talangutvecklingsåtgärder samt medverkar i nationella talangprogram för och med unga filmare.

- Genom bidragsgivning, råd och stöd samt deltagande i olika festivaler har talangutveckling bedrivits. Stöd till verksamheten Filmstigen i norra Hälsingland samt samarbete med Filmresurs i fråga om föreläsningar och nätverk, båda kopplade till studieförbund.
- Samarbete med Uppsala län kring kortfilmsfestivalens talangdagar och korffilmpitch. Samarbete med norrlandslänen i Norrland Brinner, samarbete med Dalarna i GävleDala Skrivarderby, och även om talangveckan blev inställd också aktivt arbete med det nationella talangprogrammet under Bergmanveckan på Fårö.
- Noomaratonfinalen i Stockholm och Novemberfestivalen i Trollhättan är mötesplatser som i år blev digitala. I samband med festivalerna anordnade Kultur Gävleborg digitala mötesplatser med chans för nätverkande för deltagarna.

Kultur Gävleborg ska stärka den infrastruktur som finns inom professionell filmproduktion i länet. Genom nätverk och stöd ska Kultur Gävleborg bidra till att stärka filmaktörerna och utveckla länet till att bli en mer attraktiv plats för filmproduktion.

- Dialoger, bidrag genom toppstöd, teknikutlån och samarbete med aktörer som arbetar med film har genomförts. *Plus detta som står på både crossmedia och världsarv:*
- Kultur Gävleborg är aktiv i skapandet av ett nationellt nätverk för konstnärer och filmare med fokus på VR/AR (XR) och det nära samarbetet med Länsmuseet Gävleborg kommer att vidareutvecklas i kontakt med andra regioner och nationella aktörer inom området.
- Ansökan skickad till Nordisk kulturfond för nätverksbyggande.

Särskilda insatser inom crossmedia

Kultur Gävleborg beaktar utifrån den regionala kulturplanens utvecklingsområden särskilt att:

- skapa mötesplatser för länets professionella kulturskapare och teknikutvecklare för erfarenhetsutbyte, kompetenshöjande insatser och samverkan

- vidareutveckla kunskapen inom immersivt/omslutande berättande (VR/AR/MR) bland länets kulturaktörer för att gemensamt utforska nya berättarverktyg
- sprida exempel på digitalisering och tillämpning av ny teknik bland länets arrangörsled och professionella kulturskapare
- utreda och utforska spel som kulturform

Under 2020 medverkar Kultur Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg i en gemensam dialogprocess kring utvärdering och utveckling av arbetet med tillgängliggörande av Världsarvet Hälsingegårdar genom VR (Virtual Reality) med fokus på likabehandling och geografisk spridning.

- **Dialog pågår med Läns museet Gävleborg i samband med Fågelsjö-VR produktionen.**

Kultur Gävleborg är aktiv i skapandet av ett nationellt nätverk för konstnärer och filmare med fokus på VR/AR (XR) och det nära samarbetet med Läns museet Gävleborg kommer att vidareutvecklas i kontakt med andra regioner och nationella aktörer inom området.

- **Ansökan skickad till Nordisk kulturfond för nätverksbyggande.**

Kultur Gävleborg ska under 2020 utvärdera och vidareutveckla formatet för den nationella konferensen *StoryTech* där teknik och berättande möts.

- **Ställdes in pga pandemin. Arbetat med att hitta andra former under 2021.**

Kultur Gävleborg ska under 2020 genomföra en utredning om spel som kulturform, eventuellt i samarbete med Region Dalarna.

- **En utredning har gjorts där Dalarna har varit projektägare**

Särskilda insatser inom bild- och formkonst och slöjd

Kultur Gävleborg beaktar utifrån den regionala kulturplanens utvecklingsområden särskilt att:

- skapa mötesplatser för länets aktörer för erfarenhetsutbyte, kompetenshöjande insatser och samverkan
- stärka professionella kulturskapares villkor och skapa bättre förutsättningar för deras arbete
- utöka samverkan mellan verksamhetsutveckling inom konst och

verksamhetsutveckling inom hemslöjd samt aktörer som arbetar med konst- och slöjdsamlingarna i länet

- arbeta för att utveckla och sprida konst och slöjd i nya sammanhang och miljöer
- identifiera möjligheter och förutsättningar att sätta konst och slöjd i ett internationellt perspektiv genom konstnärliga utbyten och konstnärliga residens i länet
- förbättra barns och ungas möjligheter till eget skapande

Kultur Gävleborg ska fortsätta utveckla ett strategiskt samarbete och operativa insatser med länets huvudsakliga kulturaktörer inom bild- och formkonst och hemslöjd.

- **Samarbete har skett med föreningsliv, folkhögskolor och kulturskapare. Inom projektet Falnande språk- ur Finnskogen har området konst-slöjd utforskats närmare genom bl.a residensverksamhet. Kultur Gävleborg har varit projektägare och samarbetat med region Värmland, Region Dalarna, Läns museet Gävleborg m.fl.**

För att stärka den regionala infrastrukturen kring slöjd samverkar Kultur Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg kring en seminarier serie för yrkesverksamma slöjdare samt undersöker möjligheter för att driva ett utvecklingsprojekt med fokus på utställningskoncept, programverksamhet och försäljningsmöjligheter.

- **Seminarier har genomförts, delar av planerad verksamhet fick ställas in.**
- **En slöjdtävling har genomförts i samarbete med museerna samt Gästrike-Hälsinge hemslöjdsförbund. De inlämnade bidragen redovisades i en digital utställning.**

Kultur Gävleborg vill bidra till att vidareutveckla projekt och metoder för att fånga upp det stora intresse som finns kring slöjd, hållbarhet och återbruk.

- **Medverkat i det interregionala samarbetet Slöjd Håller.**

Nationellt medverkar Kultur Gävleborg i ett samarbete för att stärka kunskapen kring lin och linhantering utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

- **Planeringen av en vandringsutställning om lin har påbörjats och kommer att visas under 2021. Satsningen har utökats under 2021 med projektet en kvm Lin.**

Tvårsgruppen som består av regionala verksamhetsutvecklare inom hemslöjd från Uppsala, Dalarna, Västmanland, Värmland, Örebro och Gävleborg är utsedda till pilotgrupp av Nämnden för Hemslöjdsfrågors för att arbeta metodutvecklande med Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.

- Samarbetet resulterade i Slöjd Håller-veckan som fick ställas in under våren pga pandemin med covid-19, men istället genomfördes digitalt under hösten.

Kultur Gävleborg ska arrangera programverksamhet för allmänhet och yrkesverksamma utövare, bland annat i anslutning till utställningen *7 kg järn*.

- Utställningen har visats på Ljusdalsbygdens Museum. Programverksamhet kunde inte genomföras pga pandemin.

Kultur Gävleborg stödjer Gävle kommuns kandidatur till att få arrangera *Vävmässan 2023*. Under 2020 pågår ett förberedande arbete i samverkan med ett flertal aktörer inom offentlig och privat sektor samt kulturskapare och civilsamhälle.

- Vävmässan är framflyttad till 2024, dialog fortgår.

Kultur Gävleborg fortsätter samarbetet med Västerbergs folkhögskola kring slöjdhandledarutbildningen del 1 och eventuellt en del 2.

- Slöjdhandledarutbildning med fokus på slöjd för barn och unga har inte genomförts pga pandemin. Kommer att genomföras 2021.

Kultur Gävleborg planerar att genomföra en förstudie om arbete, klass och språk, med särskilt fokus på finnskogen, där länets berörda aktörer kommer att bjudas in att delta. Syftet är att möta erfarenheter från konstnärer, konsthantverkare, slöjdare och organisationer i och utanför länet.

- Resulterade i projektet *Falnande språk- ur Finnskogen*. En digital projektstart med alla aktörer har genomförts samt ett nomadiskt residens. Olika bidrag har sökts av aktörerna inom ramen för projektet.

Kultur Gävleborg genomför under 2020 *Forum Konst*, en mötesplats för föreningar, konstnärer och offentlig sektor.

- Forum konst har genomförts digitalt under 2020.

Ett projektarbete och residensverksamhet med koppling till skogen och den biologiska mångfalden som genomförts under 2019 resulterar i en utställning som visas på Gävle konstcentrum och Wij trädgårdar under 2020.

- Utställningen blev en ”fönsterutställning” och fortsatt planering för att kunna visa den i full skala under 2021.

Ett utvecklingsarbete med utgångspunkt i videokonstsamarbetet *VideoGUD* påbörjas tillsammans med Region Dalarna och Region Uppsala.

- Utvärderingssamtal har pågått och framtagande av rapport pågår.

Särskilda insatser inom regional biblioteks- och läsfrämjande verksamhet

Kultur Gävleborg beaktar utifrån den regionala kulturplanens utvecklingsområden särskilt att:

- arbeta fram kommande regional biblioteksplan (2020-2021) i samråd med länets berörda aktörer
- bidra till att vidareutveckla samarbetet inom HelGe-biblioteken i samverkan med länets folkbibliotek
- genomföra kompetenshöjande insatser avseende folkbibliotek som demokratiska, tillgängliga och kreativa mötesplatser
- vidareutveckla språk- och läsfrämjande projekt för barn och unga
- vara kompetens- och utvecklingsnod för att öka den digitala kompetensen hos länets invånare genom folkbiblioteken

Kultur Gävleborg ska i nära samverkan med folkbiblioteken vidareutveckla samarbetet inom HelGe-biblioteken. Den regionala biblioteksverksamheten har en strategisk, stödjande och rådgivande funktion för folkbiblioteken i länet och är sammanhållande i processer, projekt och fortbildningsinsatser.

- Under året har det varit sju ordinarie möten i Teams. Extra fokus har lagts på hur man agerar under pandemin. Verksamhetsutvecklare från biblioteket har sammankallande ansvar.

Kultur Gävleborg arrangerar och genomför löpande kompetenshöjande insatser för folkbiblioteken. Under 2020 planeras insatser för kunskaps- och erfarenhetsutbyten mellan biblioteksaktörer utifrån den nationella

satsningen *Stärkta bibliotek* som samtliga folkbibliotek i länet beviljats medel inom.

- Kultur Gävleborg har ingått i nätverkande och samtal kring frågorna. Löpande dialog inom HelGe-biblioteken.

Kultur Gävleborg vidareutvecklar det regionala språknätverket med Barnhälsovården (BHV och logopedi), folkbiblioteken, Högskolan i Gävle och förskolor, med fokus på små barns språkutveckling. Under 2020 pågår och slutförs de tvärprofessionella projekten *Bokstart Gävleborg* och *Läs på recept*.

- En rapport kring arbetet med Bokstart har tagits fram. Kunskapsdagar med digital föreläsning har genomförts inom Bokstart. Projekten har förlängts till 2021 pga pandemin med covid-19.

Kultur Gävleborgs driver projektet *Digitalt först med användaren i fokus* - ett digitalt kompetenslyft för folkbibliotekspersonal på uppdrag av Kungliga biblioteket under perioden 2018-2020. Arbetet sker i nära samarbete med folkbiblioteken, nationell projektledare, regional samordnare och övriga regioner. Inom projektet ryms också ett nationellt innovationsspår som Kultur Gävleborg beviljats medel inom.

- Från innovationsspåret inom Digitalt först, Mitt digitala jag, togs det fram en affischutställning "The Glass Room – Misinformation Edition" som kan visas på folkbibliotek samt i en digital miljö. Utställningen ska väcka tankar om integritet och säkerhet vid internetanvändning. Bibliotekschefer deltog i utbildning i att leda digital transformation

Kultur Gävleborg planerar en ledarskapsutbildning för HelGe-styrgrupp i barnrätt utifrån modellen *Löpa linan ut - om implementering av Barnkonventionen på folkbibliotek*.

- Utbildningen är planerad och skjuts fram till 2021 pga pandemin med covid- 19

Kultur Gävleborg planerar att under våren 2020 genomföra en regional konferens på temat digital delaktighet och demokrati i samverkan med pensionärsrörelsen och kommunala, regionala och nationella aktörer.

- Konferensen var färdigplanerad men fick ställas in pga pandemin med covid- 19

Kultur Gävleborg ska under 2020 stärka arbetet med tillgänglig läsning och minoritets- och mångspråk.

- **Kultur Gävleborg har lanserat språkpaket för små barn inom minoritetsspråken**

Särskilda insatser inom litteratur

Kultur Gävleborg beaktar utifrån den regionala kulturplanens utvecklingsområden särskilt att:

- identifiera länets yrkesverksamma litteraturaktörer
- skapa mötesplatser för länets aktörer för erfarenhetsutbyte, kompetenshöjande insatser och samverkan
- utforma koncept för regionala litterära arenor som skapar möten mellan invånarna och de litterärt verksamma
- inkludera de nationella minoritetsspråkens litteratur samt litteratur på länsinvånarnas olika språk i regionala insatser
- undersöka möjligheter till mentorskap och litterär residensverksamhet i länet
- utveckla konstöverskridande insatser för unga vuxna i litterärt skrivande, i samverkan med länets arrangörsled och pedagogiska verksamheter

Kultur Gävleborg samverkar med Litteraturhuset Trampolin i Sandviken kring det regionala arbetet med litteratur som konstform för barn och unga.

- **Löpande samarbete och samverkan har skett, bl.a. kring det digitala seminariet ”Att berätta för barn och unga” den 12 november som lockade 200 deltagare.**

Kultur Gävleborg erbjuder fortbildning och nätverksträffar för bland annat bibliotekspersonal, författare och litterära sällskap samt fortsätter att, i samverkan med länets aktörer utveckla mötesplatser för litteratur.

- **En planerad nätverksträff för bibliotekspersonal i maj ställdes om till digitalt. Nätverksträffar för litterära sällskap, skrivare och författare har fått skjutas upp p.g.a. pandemin. En turné i Poetry slam fick delvis ställas in (en träff i Gävle genomfördes) p.g.a. pandemin. Bollnäs bokmässan fick ställa in p.g.a. pandemin. Gävle har fortsatt planera sin litteraturfestival, som ska äga rum i november 2021. De regionala författarskapen lyftes med anledning av pandemin fram i satsningen ”Närodlat litteratur” under våren 2020.**

Kultur Gävleborg genomför tillsammans med bland annat HelGe-biblioteken en satsning på att lyfta fram betydelsefulla regionala författarskap.

- Satsningen Månadens författare Gävleborg genomfördes under 2020 tillsammans med HelGe-biblioteken och P4 Gävleborg Sveriges radio. Totalt tolv författarskap lyftes fram och satsningen fick stor uppmärksamhet på bl.a. sociala medier och i lokalpressen.

Kultur Gävleborg utreder hur litteratur på de nationella minoritetsspråken kan främjas och spridas i dialog med representanter för Sveriges nationella minoriteter.

- I samband med minoritetsveckan i Gävle lanserade Kultur Gävleborg poddavsnitt med en författare på och om meänkieli. I samband med flaggdagarna har litteratur på de nationella minoritetsspråken lyfts på Litteraturens Facebook-sida.

Kultur Gävleborg inleder en dialog med litterärt verksamma på andra språk än svenska i länet.

- En utredning där projektledaren bl.a. samtalade med litterärt verksamma på andra språk än svenska genomfördes under året. Satsningar utifrån utredningen kommer att genomföras under 2021 och 2022.

Kultur Gävleborg driver och vidareutvecklar projektet *Sätt ord på konsten*, med syfte att bland annat inspirera till litterärt skrivande och ge synlighet åt unga skrivare från länet. Projektet drivs i samverkan med skivrarlinjen på Bollnäs folkhögskola.

- Samarbete med Folkteatern Gävleborg, Bollnäs folkhögskola och konstsamlingsvht/litteraturvht resulterade i den digitala utställningen ”Man ser upp”, som hade vernissage på Facebook. I samband med utställningen togs tre poddar fram, där bl.a. två regionala författare pratade om konst, skrivande och mansrollen.

Kultur Gävleborg samverkar med bland annat Författarcentrum och länets gymnasieskolor kring en satsning på ungas skrivande.

- Satsningen ”Jag skriver i dina ord” genomfördes i stort sett som planerat.